

İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Görevlerini Gerçekleştirme Düzeyi Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Görevlerini Gerçekleştirme Düzeyi Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23357>

Özet

İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Görevlerini Gerçekleştirme Düzeyi Ölçeği, 2003 yılında Serdar Çalçıkan tarafından bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçeğin temel amacı, görev yapan ilköğretim müfettişlerinin okullardaki rehberlik hizmetlerine yönelik denetim, yönlendirme ve geliştirme rollerini ne düzeyde yerine getirdiklerini belirlemektir. Çalışma, spesifik olarak Adıyaman ili örneği üzerinden yürütülmüş olup, ölçek, müfettişlerin rehberlik alanındaki yeterliliklerini ve uygulamadaki performanslarını değerlendirmeye odaklanmıştır. Ölçek geliştirme türünde olup, eğitim yönetimi ve psikolojik danışmanlık alanları için önemli bir değerlendirme aracı sunmaktadır.

Ölçek, müfettişlerin rehberlik servisine sağladığı destek, rehberlik planlarının incelenmesi, personel yeterliliğinin değerlendirilmesi ve rehberlik hizmetlerinin genel kalitesinin artırılması gibi kritik görev alanlarını kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler

İlköğretim Müfettişleri, Rehberlik Görevleri, Eğitim Denetimi, Performans Değerlendirmesi, Ölçek Geliştirme, Adıyaman, Eğitim Yönetimi.

Yazarlar

Serdar Çalçıkan

Amaç

Bu ölçeğin birincil amacı, ilköğretim kurumlarında görev yapan müfettişlerin, mevzuat ve mesleki standartlar çerçevesinde belirlenen rehberlik ve psikolojik danışmanlık görevlerini fiilen uygulama düzeylerini ölçmektir. Ölçek, müfettişlerin bu görevleri yerine getirirken karşılaştıkları zorlukları ve başarı düzeylerini sistematik bir şekilde ortaya koymayı hedeflemektedir.

Ölçek, aynı zamanda eğitim yönetimindeki karar vericilere, müfettişlerin mesleki gelişim ihtiyaçları ve rehberlik hizmetlerinin denetimine yönelik politika oluşturma süreçlerinde kullanılabilecek nicel veriler sağlamak amacıyla tasarlanmıştır. Bu sayede, rehberlik hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına dolaylı olarak katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Yapı

İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Görevlerini Gerçekleştirme Düzeyi Ölçeği, müfettişlerin rehberlik alanındaki çok boyutlu rollerini ölçen bir yapıya temel alır. Ölçülen temel yapı (konstrukt), müfettişlerin denetleyici, değerlendirici ve geliştirici rehberlik rollerinin bütünüdür.

kapsar. Bu roller genellikle; rehberlik programlarının uygunluğunu denetleme, rehberlik personelinin yeterliliğini izleme ve okullardaki rehberlik hizmetlerinin etkinliğini arttırmaya yönelik dönüt sağlama gibi alt boyutlara ayrılır.

Ölçeğin ölçtüğü davranışlar, müfettişlerin rehberlik hizmetlerine ne kadar zaman ayırdığı, hizmetlerin yasal çerçeveye uygunluğunu ne kadar titizlikle kontrol ettiği ve rehberlik personelinin mesleki gelişimine ne ölçüde destek olduğu gibi somut eylemler üzerine kurulmuştur. Bu, ölçeğin sadece bilgi düzeyini değil, aynı zamanda fiili performans da hedeflediğini göstermektedir.

Geçerlik

Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş olmasına rağmen, kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir. Ancak, standart bir ölçek geliştirme süreci göz önüne alındığında, çalışmada muhtemelen uzman görüşü alınarak **kapsam geçerliği** (Content Validity) sağlanmıştır. Uzmanlar, ölçek maddelerinin müfettişlerin rehberlik görevlerini temsil etme derecesini değerlendirmişlerdir.

Yapı geçerliğinin (Construct Validity) belirlenmesi amacıyla, genellikle **faktör analizi** yöntemlerinin kullanıldığı varsayılmaktadır. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak beklenen alt boyutlara doğru bir şekilde ölçüp ölçmediğini gösterir. Kesin geçerlik değerleri için orijinal teze başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlilik

Kaynak içerikte ölçeğin güvenirlilik (Reliability) değerlerine dair sayısal bir veri sunulmamıştır. Akademik standartlar gereği, ölçeğin iç tutarlılığına ölçümü olması beklenir. Bu amaçla en yaygın kullanılan yöntem **Cronbach Alfa katsayısı** hesaplanmıştır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü gösterir.

Güvenirlilik çalışmaları arasında ayrıca test-tekrar test güvenilirliği veya madde-toplam korelasyonlar gibi diğer yöntemlerin de kullanılması mümkündür. Bu tür çalışmalar, ölçeğin farklı zamanlarda benzer sonuçlar verme yeteneğini ya da maddelerin genel ölçek puanına katkısını değerlendirir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme çalışmaları temel amaçlarından biri olan Faktör Analizi, ölçeğin boyutluluğunu (dimensionality) ortaya koymak için kullanılır. İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik Görevlerini Gerçekleştirme Düzeyi Ölçeği için, müfettişlerin görevlerinin birbirinden ayrılan alt kategorilere (örneğin, yönetimsel destek, mesleki gelişim denetimi, program değerlendirme) ayrılıp ayrılmadığını belirlemek amacıyla **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılmıştır.

olması muhtemeldir.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu, her bir boyutun hangi maddeleri içerdiğini ve toplam varyansın ne kadarını açıkladığını gösterir. Bu sonuçlar, ölçeğin teorik yapılarının ampirik verilerle desteklenip desteklenmediğini anlamak açısından kritiktir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental) Tipi Ölçek

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi verilmemiş olsa da, bu tür performans düzeyini ölçen ölçekler genellikle **Likert Tipi** derecelendirme formatını kullanır (örneğin, 5'li veya 7'li Likert). Yanıtlayıcılar, rehberlik görevlerini gerçekleştirme düzeylerini belirli bir sıklık veya yeterlilik skalasında belirtirler.

Language Available: Türkçe

Population Group: Resmi ve özel ilköğretim kurumlarında görev yapan **Eğitim Müfettişleri** (Denetmenler).

Age Group: Genellikle orta ve ileri yetişkinlik döneminde olan, mesleki deneyime sahip eğitim profesyonelleri.

Population Details: Çalçıkan (2003) tarafından yapılan araştırmada örneklem, **Adıyaman ili** merkez ve ilçelerinde görev yapan ilköğretim müfettişlerinden oluşmaktadır.

Test Methodology: Anket veya öz bildirim temelli envanter. Müfettişlerin kendi görev performanslarının değerlendirilmesi veya amirleri/okul yöneticileri tarafından değerlendirilmeleri şeklinde uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Denetimi, Müfettiş Performansı, Rehberlik Programı, Psikolojik Danışmanlık, Gaziantep Üniversitesi, Ölçek Yapısı.

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2003

Çinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir çalışmada (yüksek lisans tezi) kapsamında geliştirildiği için ticari bir ücretlendirmeye tabi olup olmadığı bilgisi mevcut değildir. Kullanımı genellikle akademik referans gösterilerek mümkündür.

Kaynaklar

alkan, S. (2003). **İkretim müfettişlerinin rehberlik görevlerini gerçekleştirme düzeyinin incelenmesi (Adıyaman ili rnei)** (Yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Orijinal almann tam metnine erişim iin Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü veya Yksekretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi kaynaklarının incelenmesi gerekmektedir.

İkretim Mfettilerinin Rehberlik Görevlerini Gerçekleştirme Düzeyi lei Maddeleri

NEML: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak ierikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerinin tam listesi ve derecelendirme sistemi iin Serdar alkan'n 2003 tarihli yüksek lisans tezine bavurulmas gerekmektedir.

Bu lek, rehberlik görevlerini aadaki gibi alt boyutlarda değerlendiren maddeler iermesi beklenir:

Rehberlik Servisiyle birlii Yapma Düzeyi
Rehberlik Programlarn Denetleme ve Geliştirme Yeterliliği
Rehberlik Personelinin Mesleki Gelişimine Kat Sağlama
Rehberlik Hizmetlerinin Etkililiini Değerlendirme
Mevzuata Uygunluk Kontrolü